

KEMIJSKI INŠTITUT
KEMSKA ULICA
1116
1000 Ljubljana, Slovenija
KI Noveborghova, Ljubljana 2016

GALERIJA KEMIJSKEGA INŠTITUTA

Kroji prostor-časa

Tibor Zielinski

Kroji prostor-časa

“Moje najnovejše slike so rezultat eksperimenta. Cilj tega eksperimenta je bil ugotoviti, ali se lahko sporočilo in bistvo tridimenzionalnih slik ohranita, kadar se te reducirajo na dve dimenziji, ali celo dosežeta večji učinek.

Nakopičene perspektive – tako kot vzorci in kroji v delavnici izkušenega krojača – tvorijo eno samo podobo. Simultana projekcija dimenzij prostor-časa premesti gledalca v gledišče, umeščeno nad dimenzije, ki smo jih vajeni. Podoba ne vsebuje vnaprej določene narative; sestavljanje poljubnih koščkov prostora in časa nam omogoča neomejene kombinacije.”

Tibor Zielinski

Tibor Zielinski je kipar, profesor kiparstva na Univerzi Nyíregyháza, ki sicer živi in deluje v Budimpešti. V zgornjem citatu je zapisal svoje misli ob ciklu risb, ki jih razstavljamo v galeriji Kemijskega inštituta. Poleg njegovih risb je na razstavi nekaj njegovih kiparskih del, ki jih je naredil v zadnjem obdobju in jih pred časom tudi razstavil v galeriji Klub v Budimpešti.

Tako pri kiparskih delih kot pri risbi bomo opazili neko nanašanje, večplastnost risbe ali ploskovno obravnavanih silhuetnih podob, skozi katere prosejajo novi in novi sloji. Pri njegovih kipih se je ta oblika likovnih razmišljanj izoblikovala najprej kot risarska gravura v steklu,

preko katere je gledalec lahko opazoval medsebojno igro linij skozi več plasti. V zadnjih delih je ta gravirana risba dobila kiparski okvir iz betonskih, zelo prečiščenih form- od kock, kvadrov pa do oblik, ki spominjajo na vaze. Skozi vse te oblike je možno pogledati v sistem polprozornih in prozornih steklenih površin, ki tvorijo nekakšen ekran, risbo v prostoru, pogled, ki nam »nese skozi« vse te plasti in nam kot pri kakšni zamrznjeni laterni magici ponuja podobo skozi prostorske razporeditve kolažiranih delov celote.

Zadnji cikel risb je grajen nekoliko drugače, saj te večplastne risbe gradijo celoto. Ni več kiparskega okvirja, nekakšne težke, betonske zaščite za večplastno risbo in za naš pogled skozi. Risbe so v tem ciklu odprte in v nekaj perspektivah obravnavajo različne teme, pri čemer Zielinski tega ne izpostavlja, čeprav je tudi to zanimiv vidik. Njemu je predvsem pomembna večdimenzijska predstava, krojenje podobe skozi več različnih vidikov...

Ta poskus seveda ni poskus kakšnega znanstvenika ali psihologa, je poskus umetnika, ki se ukvarja z vprašanji združevanja likov v podobotvorju, ki ga zanimajo skopični režimi, o katerih npr. govori Martin Jay ali o simbolni formi perspektive, o kateri je pisal Panofsky. Kako se namreč predpostavlja o matematično natančni perspektivi, ki v vizualnem smislu povsem zapolnjuje naš civilizacijski vizualni medijski prostor, povezuje z našim psihološkim, čustvenim, čutnim prostorom.. Njegovo delo izpostavlja predvsem potencialne "vrednosti" shem, v

katerih se več vidikov prepleta in nalaga skozi sloje dvodimenzionalnih »krojev« v seštevek vidikov, ki omogočajo večdimenzionalno dojetje neke podobe.

Ker imam sam izkušnje v podobnih področjih kot Tibor Zielinski, torej v kiparskem in pedagoškem delu, vidim to krojenje podob kot nekakšno združevanje več različnih (v) pogledov v neko skupno celoto, ki omogoča veliko globlji uvid v strukturo nekega prostora kot je to možno iz enega samega, osebnega vidika. Če to »prevedem« v primer nekega družbenega prostora in simbolno strukturo pokažem v luči nekega sodelovanja med ljudmi, bi torej lahko rekel, da več ločenih vpogledov posameznikov, združenih v skupnih jezikovnih maticah, lahko skroji veliko bolj natančno shemo realnosti kot pa je to možno, če vidimo svet le kot posamezniki.

Jiri Kočica

Kratek življenjepis:

Tibor Zielinski se je rodil v Budimpešti 3. Decembra 1968. Leta 1995 je zaključil Madžarsko Akademijo za lepe umetnosti v Budimpešti in po nekaj letnem kiparskem delovanju ter različnih krajših študijskih potovanjih v Rim, Amsterdam in London, leta 2001 vpisal doktorski študij na svoji matični Akademiji.

V vsem tem času je imel več razstav po Madžarski, v Washingtonu, Rimu in tudi v Sloveniji (v Balassi inštitutu v Ljubljani).

Živi in dela v Budimpešti, kot profesor pa predava na Univerzi Nyíregyháza.

Od 3. 10. do 6.11. 2019 v galeriji Kemijskega inštituta v Ljubljani

Kurator, tekst in oblikovanje: Jiri Kočica

Spletna brezplačna izdaja, 2022

URL: <https://www.ki.si/o-institutu/galerija/tibor-zielinski-kroji-prostor-casa-oktober-2019/>

CIP: Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 93028611 ISBN 978-961-6104-60-9 (PDF)

Kemijski inštitut
Ljubljana, Slovenija

National Institute of
Chemistry, Slovenia

Hajdrihova 19, Ljubljana
www.ki.si / 01 47 60 200